

WPROWADZENIE

Niniejszy numer „Roczników Nauk Społecznych” poświęcony został rozważaniom na temat roli kapitału ludzkiego w rozwoju regionalnym. W Polsce od kilku lat trwa dyskusja na temat optymalnego modelu rozwoju regionalnego. Na pierwszy plan wysunęły się dwie koncepcje: zrównoważonego rozwoju oraz polaryzacyjno-dyfuzyjna. Obecnie ta ostatnia wydaje się bardziej promowana w kontekście nowego paradygmatu rozwoju regionalnego Unii Europejskiej. Przedstawione koncepcje biegunowo różnią się co do założeń, ale ich częścią wspólną jest położenie nacisku na rozwój kapitału ludzkiego. Przy tej okazji warto zastanowić się nad tym, czy rozwój regionalny warunkuje rozwój kapitału ludzkiego, czy też jakość kapitału ludzkiego warunkuje rozwój regionalny, a może pośród tych determinant występują endogeniczne i egzogeniczne sprzężenia zwrotne. W Polsce podmiotami inicjującymi kierunki rozwoju regionalnego są województwa samorządowe. Podmiotami, które kreują rozwój regionalny, są samorządy lokalne, partnerzy społeczni i gospodarczy. Od jakości kapitału ludzkiego zależy dynamika i kierunki przeobrażeń struktury i jednostek społecznych, gospodarczych, a w konsekwencji kreowanie nowych wartości intelektualnych, zmiana poziomu życia, rozwój duchowy.

Niniejszy numer „Roczników Nauk Społecznych” składa się z ośmiu artykułów, w których przedstawiono rozważania na temat roli kapitału ludzkiego w rozwoju regionalnym. W pierwszym zaprezentowano przemyślenia na temat jakości działania administracji publicznej. Dodatkowo pokazano cechy dobrej i złej administracji oraz wynikające z nich konsekwencje społeczne i gospodarcze. W kolejnym artykule naszkicowano zarys historyczny administracji państwowej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem relacji samorządu szlacheckiego i władzy państwowej. Następny artykuł przybliży zagadnienia związane z więziami pomiędzy jednostką a społecznością lokalną, otoczeniem, tożsamościami społecznymi i regionalnymi jako wybór określonego stylu (i „jakości”) życia. W konkluzjach podkreślono, że tożsamości te czynią z mieszkańców danego regionu pożądaných wyborców zaangażowanych w realizację działań na rzecz „swojego miejsca”. Artykuł czwarty podejmuje temat systemowej specyfiki wyborów samorządowych w Polsce. Poddane analizie zostały takie zagadnienia, jak: procesy decentralizacji, mechanizmy wprowadzania samorządowego prawa wy-

borczego czy też funkcje spełniane przez wybory na poziomie lokalnym i regionalnym. W piątym artykule przeanalizowano przyczyny niedoreprezentowania kobiet w jednostkach samorządu terytorialnego. Zagadnienie to jest o tyle istotne, że inicjowanie kierunków rozwoju regionalnego i jego kreowanie przez podmioty publiczne powinno angażować całą społeczność regionalną i lokalną. W dalszej kolejności zaprezentowano zagadnienia związane ze specjalizacją regionów w kontekście ich konkurencyjności. Poza tym przedstawiono najważniejsze wyzwania, możliwości i dylematy w tym zakresie. Autor siódmego artykułu opisuje determinanty rozwoju społeczno-gospodarczego w Polsce. Prezentuje wnioski na temat determinantów rozwoju, które dają szeroką perspektywę neopluralistyczną, traktowaną jako narzędzie ułatwiające konceptualizację dalszych badań. W ostatnim artykule przeanalizowano możliwości wspierania rozwoju społeczeństwa Informacyjnego w słabo rozwiniętych województwach Polski Wschodniej poprzez realizację jednej z kluczowych dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce inwestycji współfinansowanej z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej – Projektu „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej”.

Założeniem Autorów niniejszego tematu numeru „Roczników Nauk Społecznych” była teza, że bogactwem regionu są tworzący go ludzie, którzy w ramach jego granic zaspokajają swoje potrzeby oraz realizują swoje wartości. Posiadanie i umiejętność realizacji sprecyzowanych celów, motywacja, mobilizowanie energii społecznej, wola działania, są jednym z najważniejszych czynników rozwoju regionalnego.

Lech Jańczuk